

Kígyófa

1987 áprilisa. Shado és csapata elcsavarognak a tiltott fához.

– Mit akartok? Nem mehetek messzire, ha kinéz az erkélyen a faterom, és nem lát sehoh, nekem annyi – próbálja menteni magát Shado.

– Gyere már, te kis pöcs, mit akadémakodsz folyton? Vagy akkor menjél szépen fel apucikádhoz, oszt nézzetek ki a buzi erkélyeteken mindketten. Megyünk a kígyófához, jössz, és kész – mondja ki a vezényszavakat Vándor.

A lakótelepi gyerekek elindulnak a főutca túloldalára. Zoli, Ákos, Vándor, Norbi, Bence, Pepe és Shado. Zsebükben gyufa, szotyola, autós-kártya. Shado lohol a többiek után. Szombat délután van. Autók alig járnak. Minden bolt zárva. Mintha szellemvárosban portyáznának. Elmennek az ABC előtt, Shado megáll, megnézi magát a kirakat tükreben, majd trappolva rohan a többiek után.

– Ki mászik először? Pepe? Na gyere!

Pepe felugrik, belekapaszkodik a kígyófa bütykébe, majd nyöszörögve próbálja magát felhúzni. A többiek megtolják a fenekét, már fent is van.

– Shado? Gyere, téged is felnyomunk – röhögnek a fiúk.

Shado lihegve erőlködik, neki is csak segítséggel sikerül feljutnia. Pár perces idétlen kínlódás után elhelyezkedik egy vastag ágon, onnan nézi, ahogy a többiek gond nélkül felkapaszkodnak a kígyófa lombkoronája alá. Mindenki elfoglalja az „állását”. Csámcsogva szotyiznak, köpködnek lefelé.

– Apám mit mondott, gyerekek! Jövünk haza a főlíából, és ilyen kék munkaruhás faszik lapátolnak az út szélén, ilyen piás manusok, tudjátok, melós alkoholisták. Aszongya apám, hogy Zoli, ha nem tanulsz, melós lesz belőled. Szart fogsz lapátolni éhbérért. Ilyet mondott apu, alig hittem el. Mi van? Hogy én melós? Szerintem, aki ilyen melós, az sík hülye, megbukik az iskolában, és elküldik gürcölni kis pénzért. A városban is csak két kukás van, náluk nincs hülyébb. Mindig a riogatás, a suliban is, itthon is. Ráadásul négyesekkel lesz tele a félévim, az tuti. Shado, neked hány kettésed lesz? Vándor, megbuksz? Pepe, kirúgnak? Ákos, a hármások? – piszkálja nevetve a többieket Zoli.

Zoltán a legidősebb a csapatban, az apja az általánosban tanít, elvárja, hogy a gyerekei ne hozzanak szégyent a fejére.

– Én kimegyek külföldre egy kamionnal, behozok húsz doboz Rin Tin Tin rágót, és eladom nektek – vigyorog Vándor.

Vándor nemrég költözött a lakótelepre, a szomszéd faluból jöttek, de hamar beilleszkedett a csapatba, neki van a legmocskosabb szája. A többiek mindig röhögnek, ha a *köszönöm* helyett is *kurvaanyádat* mond.

– Szarnom kell. Rám jött a szarás, komolyan. – Pepe mocomogni kezd a vastag ágon ülve. A többiek hangos röhögésben törnek ki.

– Ne röhögjete már! – inti le a fiúkat Zoli. – Tényleg szarnod kell? Ha igen, akkor lemászol, és szépen hazamész. Ha a szüleid megkérdik, hol voltál, vagy hogy mi hol vagyunk, akkor nem tudsz semmit, értem?

– Mit vannak úgy betojva a szüleink ettől a kígyófától? Mert a könyvtár kertjében van? Nincs is messze. Vagy hogy valamelyikünk leesik? Nem értem, miért nem lehet elhagynunk az unalmas játszóteret – értetlenkedik Ákos, Zoli öccse.

– Apu mindig aggódik, ha nem lát az erkélyről – sóhajtozik Shado.

– Pollák Petiék szülei nem aggódnak. A két kis szarházi nem is jár le hozzánk. Látszik, hogy nincsenek barátaik. Focizni se járnak le. Na, Pepe, húzzál haza, ne szenvedjél itt nekünk, haladjál! – küldi Norbi Pepét.

– De én nem akarok hazamenni, csak kakálnom kell – mondja halkán, szenvedő arccal Pepe. A többiek egyre jobban röhögnek.

– Ha leugrasz a fáról, még egyszer nem nyomunk fel, ezért én nem mászom le, az fix. Szarjál le a fáról, itt pont úgy állnak az ágak, hogy a kis keszeg seggedet megtartják – tanácsolja neki Zoli. Pepét kivéve mindenki nevet a lehetetlen helyzeten.

Pepe komolyan veszi Zoli tanácsát. Addig moco-rog, helyezkedik, amíg végre sikerül letolnia a gatyáját.

– Ne mondjátok már el senkinek – kéri a fiúkat hazafelé Pepe.

– Jól van, kis pöcs, hallgatunk, mint a sír. De azért egy lapulevéllal letakarhattad volna a művedet, baszki – röhögnek Pepén a többiek.

A fiúk átrohannak az úton, Pepe úgy meg van szeppelve, hogy elköszönni is elfelejt, csak berohan a lépcsőházukba. Shado faterja épp kijön cigizni az erkélyre, majd integet Shadónak, hogy haladjon felfelé.

– Holnap lejöttek? Délután jelezzen, aki lent lesz – búcsúznak egymástól a fiúk.

A garázssoron autók tűnnek fel. Elöl Pollák Petiék faterja bőgeti a Zaporozsecet, most ért haza a telekről. Trabantok, Wartburgok állnak le sorban. Ajtók nyílnak, csapódnak. Fények gyúlnak az emeleti konyhákban, nappalikban. Shado apja kipöcköli a csikket. A pontnyi parázs kialszik a nyirkos fűben. Esteledik. Kihal a környék.

Szilencium

A szilencium azt jelenti, hogy csend, vagy valami hasonló. De még sincs kuss a teremben, valaki mindig mocorog, köhög, pofázik. Emi néni, a nevelő tanárnő pedig szúrós tekintettel figyel. És persze szinte mindig csak engem. Mi a fenét nézel, nyanya? Úgysem tudsz olvasni a gondolataimban. Ha jön a szünet, és lelépkedsz a lépcsőn, mi azonnal lopunk egy-két szálat a barna Szofidból, nem szoktad észrevenni, vénlány. Andrissal nem egyszer megcsináltuk már. Szünetben menő cigizni, de nem fogok rászokni, napi 6-8 szálat szívok csak el, annyira nem is esik jól, ez egy rituálé, kimenni a kapu elé, és fújni a füstöt a negyedikes csajokkal. Nem szólnak hozzánk, egymás közt susmorognak csak. Nem rólunk beszélnek, le se szarnak minket. Milyennek láthatnak benniünket? Sovány kis szarházi kölyköknek. Nekünk sem ők tetszenek amúgy, bénák. Kapják be.

Robadt hosszú egy ilyen szilencium. A gimis fiúk átjárnak szilóra a lánykoleszba, azért csak jobb csajok között tanulni, mint a fűgő, bőfűgő tabók között. Jobb itt, mint ott, de ez is szar. Kezdődik a második felvonás, szünet után mindenki elhelyezkedik, a könyve fölé hajol, és belemélyed a tananyagba. Mit

csinálnak ilyenkor? Olvassák, és máris értik, ami le van írva? Azonnal memorizálják, amit olvasnak? Ha én elkezdek olvasni valami száraz tankönyvet, a harmadik mondat után már otthon ülök a padon a művésztelepi srácokkal, vagy motorozom, esetleg a Körös-parton pecázom. Azt sem tudom fél perc múlva, mit is olvastam. A többiek hogy nem kalandoznak el? Irigylem őket ezért. De nekem meg tök fasza utazásaim vannak ilyenkor. Hazamegyek már kedden, oké, csak gondolatban, de akkor is.

Ezt nem hiszem el, Emi néni idejön hozzám. Menjen már a francba. Mi a picsát akarhat, hagyjon már békén. Idehajol, és azt súgja, hogy látja, hogy csak bambulok, tessék tanulni, mert meg fogok bukni. Anyád picsáját riogasd. Ki foglak kérdezni – súgja a fülembé. Ekkor összerezzenek, elpirulok, leizzadok, a szívem hevesebben kezd verni. Még a végén azt hiszi ez a nyanya, hogy tetszik nekem, azért jövök zavarba, közben meg csak jól felküldte az agyamat. Egy tanárné tetszik csak, Klárrika, a kémiantanárné, az egy bombázó, úgy néz ki, mint az Elemi ösztönből az a másik csaj, dr. Beth, vagy mi volt a neve a filmben. Ha felnőtt leszek, ilyen feleséget akarok majd magamnak.

De hogy kikérdezni, minek? Nem tök mindegy neki, hogy milyen tanuló vagyok? Mit lelkiismereteskedik? Akkor is megkapja a soványka fizetését, ha megvágna félévkor. Honnan a fenéből látja, hogy nem tanulok, csak nézek ki a fejemből? De hát én tanulok – válaszolom neki, ő pedig gúnyos mosollyal, bólogatva visszamegy a tanári asztalhoz, komótosan leül, és úgy tesz, mintha azonnal belemélyedne ismét a keresztretjtvényébe, de rögtön felemeli a tekintetét, és legörbülő szájjal bámul a pofámba. Máris belebukok a törikönyvbe, még a szám is mozog, mintha mormolnám a tananyagot, közben csak azt mondom magamban: az anyád picsáját, te rosszindulatú nyanya.

Szünet. Feláll, kimegy, nem mond semmit, nem most fog kikérdezni, fellélegzem. A többiek kérdezzetik, hogy mit sugdosott Emi néni a fülembé. Semmit, hagyjatok már a fenébe, ki akar kérdezni, ezt beszoptam. Csak nem fog kikérdezni, adjatok már egy cigit. Közben beesteledik, a kisváros kihalt utcáján egy-egy autó megy elvéve, egyhangú hétköznapi van, ilyenkor érzi azt az ember, hogy az élet ennyi, szilencium és unalom, magolás és felejtés. Ezek lennének azok a nagy események, amikre öreg korunkban majd mosolyogva emlékezi vissza? Hagyjál már. Mitől olyan robadt nagy kaland megrohadni itt?

Mindig minden tanár arra kíváncsi, hogy mennyire sikerült megtanulnom azt, ami le van írva a könyvekben. Arra senki sem kíváncsi, hogyan érzem magam, hogyan látom a világot. Le vagyunk szarva. Szerintem nekem az is hibám azon kívül, hogy képtelen vagyok jól tanulni, hogy idegen akárkik kegyeit keresem, vágyom holmi morcos faszkalap tanárok szeretetére. Nem normális dolog ez. De azt érzem, hogy az sem oké, ahogyan ők gyűlölnék engem. Vagy csak azt hiszem? Nem is érdekes. Ezek a legszebb éveink állítólag. Anyu is többször elmondja: „Jaj, kisfiam, ezek a gimis évek gyorsan elszaladnak, majd harminc-negyven éves korodban úgy fogsz rá emlékezni, hogy mennyire szép volt, milyen boldogok és szabadok voltatok.” Boldogok és szabadok? Kurva szar a kedvem, mert be vagyok zárva a kollégiumba szilenciumra.

Emi néni megint néz. Mi a fenét nézel, fejtsd a keresztrejtvényedet! Még nyolc perc van hátra az utolsó felvonásból. Emi rágja a szemüvege végét, és úgy bámul rám. Szerintem itt az is lehet, hogy én tetszem neki. Más csajok beszélgetnek, azokra rá se bagózik. Tetszem neki, és így fejezi ki, hogy piszkál, mint az oviban. Mindegy, mormolom, ami a töröknyuban van.

Ha nem lenne ilyen barom ez emberi faj, hogy örökké egymást basztatjuk, kergetjük bombákkal meg fegyverekkel, akkor nem lenne ennyi háború sem, és akkor a törökönvben csak olyasmik szereplnének, hogy a királyok teázgattak, kajáltak, elmentek vadászni, meg lefeküdtek este aludni. Ezt azért könnyebb lenne felmondani Emi néninek. Becsukom a szemem, a fejem felemelem, és úgy teszek, mintha megpróbálnám visszamondani, amit megtanultam. Jó sokáig motyogok, bólogatok. Kinyitom a szemem, Emi már pakol a táskájába, a szemüveg vissza a tokba, újság összeteker, ütött az óra, fél nyolc, mára ennyi. Emi feláll, és elsőnek megy le a csigalépcsőn. Nem kérdez ki, megúsztam. Ennyi erővel meg is tanulhattam volna a törít. Ha holnap feleltetnek, nagyon meg fogom szívni.

